

عنوان مقاله:

بازخوانی و گونه شناسی معماری ایالت قهستان از قرن سوم تا پایان قرن پنجم هجری

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 7، شماره 24 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

شهاب شهیدانی - عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه لرستان

فرشید جعفری - پژوهشگر - کارشناس ارشد تاریخ ایران اسلامی

خلاصه مقاله:

قهستان معرب کهستان و مخفف کوهستان است و شامل مناطقی چون قاین، ترشیز، خواف، باخرز، گناباد، طبس گیلکی، طبس عناب (مسینان)، باخرز، خوسف، زام و زاوه بود. در واقع بخش اصلی آن را خراسان جنوبی و شهرهایی از خراسان رضوی، یزد و اصفهان کنونی تشکیل می دادند و کرسی این ایالت قاین بود. این منطقه گرچه در ساختار سیاسی و اداری بخشی از خراسان بزرگ بوده است، اما از آن تحت نام واحد جغرافیایی مستقل و متمایزی یاد شده است. قهستان به دلیل بافت طبیعی، موقعیت مهم جغرافیایی (قرار گرفتن در موقعیت تلاقی شاهراه شرق به غرب و شمال به جنوب)، گستردگی و حضور گروه‌های نژادی و مذهبی گوناگون از دیرباز مورد توجه بوده است. قهستان در آغاز دوره ی اسلامی به عنوان دروازه ی خراسان و گلوگاهی مهم برای کنترل ایالات خراسان، سیستان و کرمان به شمار می رفت و به همین جهت مورد توجه مورخان و جغرافی دانان اسلامی بوده و گزارشات مفصلی از اوضاع این منطقه از جمله درباره معماری و عناصر آن ارائه نموده‌اند. این پژوهش در پی ترسیم تصویری کلی از معماری این منطقه در سده های سوم تا پنجم هجری بر پایه ی متون تاریخی و جغرافیایی است که به ویژگی ها و عناصر مختلف آن (مکان و موقعیت، فضای داخلی و خارجی، کاربرد بنا، نوع مصالح و معرفی شماری از آثار معماری این منطقه) پرداخته خواهد شد. در واقع این پژوهش تلاشی است برای پاسخگویی به این پرسش مهم که، نقش و جایگاه معماری در منطقه ی قهستان از قرن سوم تا قرن پنجم هجری بر اساس منابع تاریخی چگونه بوده است؟ پژوهش پیش رو به روش توصیفی- تحلیلی و براساس منابع کتابخانه ای صورت گرفته است.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030339>

